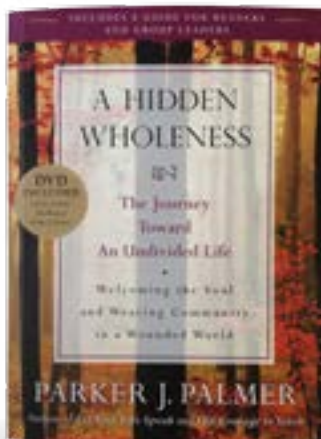
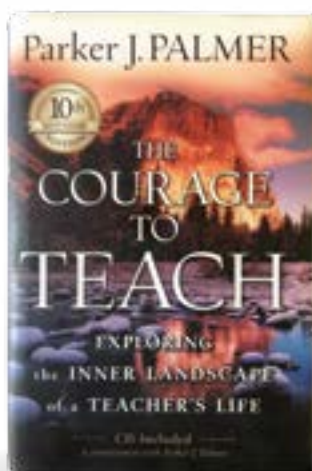

Parker Palmer. Plek maken door niet te doen.

TEKST: SANDRA VAN DER MAAREL

‘A shy, wild animal’, zo omschrijft Parker Palmer de ziel in zijn boek *A hidden wholeness*; ‘savvy, tough, resilient, self-sufficient, and yet exceedingly shy.’ De ziel, zo meent hij, zou zich slechts heel zelden laten zien. Wellicht, zo is zijn optimistische geluid, kunnen we een glimp opvangen als we een tijdlang doodstil wachten. Maar slechts dan, wanneer onze enige werkelijke behoefte is om het welkom te heten. Niet meer en niet minder dan dat. Aanmatigende adviezen of druk van onszelf of van anderen zullen de ziel slechts terug het bos in sturen. Niets, zo benadrukt Parker, doet de ziel sneller vluchten dan dat hem verteld wordt ‘that it must sing for its supper’.

Er zijn plekken in het landschap van ons leven, aldus Parker, waar niemand ons naartoe kan vergezellen. De meeste mensen kunnen en zullen in hun eigen tijd tot leven komen. Omdat we sociale wezens zijn hebben we daar wel elkaars steun bij nodig. We hebben de relatie met de ander ook nodig om het onderscheid te kunnen maken tussen onze innerlijke stem van de waarheid en onze innerlijke stem van angst. Maar dat lukt slechts wanneer we niks willen veranderen. Indien we de ander proberen te helpen door het proces te versnellen doen we meer kwaad dan goed. De grondregels in zijn zogenaamde *circles of trust* sluiten daar geheel bij aan: ‘no fixing, no savings, no advising, no setting each other straight.’ Plek maken door niet te doen. ‘Het beste advies dat ik je kan geven als je met mij spreekt over je worstelingen’, zo meent Palmer, ‘is je vol vertrouwen te houden in een ruimte waarin je naar je eigen innerlijke leraar kunt luisteren.’ Het enige antwoord dat hier telt is het antwoord dat komt uit de >

persoon zelf, de enige waarheid die telt is die van de spreker zelf. Het gaat er als aanwezig van een vertrouwenscirkel 'slechts' om een ruimte neer te zetten die de innerlijke reis van de ander zowel beschermt als aanmoedigt. Zonder een veranderagenda in het vizier.

De boeken van Parker Palmer treffen mij in een periode van rouw na het beëindigen van mijn huwelijk na een relatie van 23 jaar. Ik herinner me goed de vrijdagavonden waar ik zo tegenop kon zien als mijn zoon voor die week naar zijn vader vertrok. De stilte die dan plots keihard leek in te vallen na het dichtvallen van de voordeur. De stilte waar ik zo tegen op kon zien en die ik tenslotte ook vol ben gaan verwelkomen. Want hoe helend waren uiteindelijk die weekenden waarin ik, zonder enige haast of druk, ruimte kon maken door de wanhoop en het verdriet heen, en geduldig kon wachten op mijn eigen antwoorden. En hoe belangrijk waren die dierbare vrienden die aanwezig konden zijn bij waar ik op dat moment was. Die luisterden zonder iets te hoeven veranderen aan mijn goedstoestand. Ik herinner me hoe boos ik kon worden op zij die mij, zeer goed bedoeld natuurlijk, gerust wilden stellen, op probeerden te vrolijken, wilden adviseren of mijn proces vergeleken met dat van zichzelf of van anderen. Het in het nabij zijn 'niet doen' was wat mij dicht bij mijzelf bracht. Juist dat is het allermoeilijkste volgens Parker. Simpelweg en met respect aanwezig te zijn op de rand van de misère en het mysterie van jezelf en van de ander. Want de ziel, zegt hij, spreekt de waarheid slechts onder stille, uitnodigende en vertrouwenswaardige condities. Slechts dan kunnen we een glimp opvangen.

Parker Palmer is oprichter en senior-partner van het centrum voor Courage & Revewal. Hij is een wereldwijd bekende schrijver, spreker en activist die zich toelegt op onderwerpen in het onderwijs, de samenleving, leiderschap, spiritualiteit en sociale vernieuwing. Hij schreef onder andere *Let Your Life Speak*, *A Hidden Wholeness* en *The Courage to Teach*. Dit laatste boek is als enige in het Nederlands te verkrijgen met als titel *Leraar met hart en ziel*. Op youtube is veel inspirerend materiaal van hem te zien en te beluisteren. Ook zijn Facebook pagina met vele mooie teksten is het volgen waard. In zijn *circles of trust* verbindt hij het verhalende met zijn eigen achtergrond als Quaker. In de wereld van organisaties wordt Palmer genoemd in onder andere het boek *Reinventing Organizations* van Frederic Laloux en ook in de opleidingsprogramma van Otto Scharmer (Theory U). 🦅

—
We shall not cease from exploration
And at the end of all our exploring
Will be to arrive where we started
And know the place for the first time
T.S. ELIOT
—